

תוכן העניינים

3.....	תיאור היצירה.....
3.....	מבוא.....
4.....	הפמיניזם התרבותי ו"דברים מוזרים".....
5.....	הפמיניזם המרקסיסטי ו"דברים מוזרים".....
7.....	סיכום.....
8.....	ביבליוגרפיה.....

תיאור היצירה

"דברים מוזרים" (Stranger Things), היא סדרת טלוויזיה עכשווית אמריקאית מז'אנר דרמת-אימה. הסדרה נכתבה ובווימה על ידי האחים מאט ורוס דאפר, והופקה על ידי שון לוי ודן כהן. עלילת הסדרה מתחילה בשנת 1983, כשאז נעלם נער בנסיבות מסתוריות בעיירה קטנה באינדיאנה בשם הווקינס. הסדרה כוללת 4 עונות, בהן חבורה של ילדים (שהופכים לנערים עם התקדמות הסדרה) הכוללת ילדה אחת עם כוחות מיוחדים שגדלה במעבדה מיוחדת, יוצאת למסע בעולם אפל שנמצא מתחת לפני השטח ונלחמת באנשים שונים וביצורים טורפי בני-אדם.

מבוא

"דברים מוזרים" היא סדרה שרוב גיבוריה הם ילדים ונערים בין הגילאים 10-18, והתרחשותה נפרשת על פני השנים 1983-1987, סוף תקופת הגל השני של הפמיניזם, שנמשכה עד סוף שנות ה-80. בסדרה חבורת ילדים מתגברת על פני איומים שונים הקורים בעולם האפל השוכן מתחת לפני השטח בעיירה הווקינס שבאינדיאנה. חבורת הילדים-נערים מורכבת מ"אל" (קיצור של "אילבן" על שם המס' 11 שמקועקע לה על הזרוע), ילדה בעלת כוחות-על, ועוד 4 נערים המוצאים אותה באמצע היער.

בעונה השנייה מצטרפים נערים ונערות נוספים, ולאורך הסדרה שזורים גם יחסים רומנטיים המתפתחים בין חלק מהנערים והנערות, ויחסי החברות הכוללים של החבורה, שלעתים יש בתוכה מעין "יחסי כוחות" סמויים של נערים מול נערות.

בגוף העבודה אעסוק ב-2 מושגים עיקריים בנושא מגדר הקשורים לתקופת הגל השני של הפמיניזם: התיאוריה התרבותית של הפמיניזם, והגישה המרקסיסטית. במהלך חלק זה אנתח נקודות מהסדרה שבעיני הן חשובות לשם הדגמת מושגים אלו, ולשם ניתוח מגדרי, ואדגים כיצד הפמיניזם התרבותי והפמיניזם המרקסיסטי משתקפים במהלך הסדרה דרך המאמרים השונים.

לבסוף, אסכם את הממצאים מגוף העבודה, אנתח את המסקנות השונות העולות מהם ואציע נקודת מבט חדשה בנוגע להסתכלות על הסדרה מזווית מגדרית מסוימת, הקשורה לגל השני של שנות ה-80, לפמיניזם התרבותי ולפמיניזם המרקסיסטי.

הפמיניזם התרבותי ו"דברים מוזרים"

בתקופת הגל השני של הפמיניזם, שהחלה בשנות השישים, ונמשכה עד לסוף שנות ה-80 ברחבי העולם, צמח בין היתר הפמיניזם התרבותי שהגיע מתוך הפמיניזם הרדיקלי של שנות ה-70, כאשר חלק מהתנועה הרדיקלית הבינה שאין זה אפשרי ליצור שינוי מידי ורדיקלי בחברה, ולכן פנתה אל התרבות, כמעין תגובת נגד לפסיכולוגיית ההתפתחותית ולפסיכואנליזה המסורתית (פרידמן, 2007).

על-פי תיאורית הפמיניזם התרבותי, הגישה המסורתית לפיה נשים, מעצם היותן נשים, תפקידן בבית עם הילדים, בעוד על הגברים לצאת לעבוד ולהפגין כוח, והדבר הודגש בייחוד בתקופה זו, עם עלייתו של הקפיטליזם כשנוצרה חלוקה ברורה לפי על הנשים להיות אימהות ולענות על כל צרכי ילדיהן, ועל הגברים לעבוד ולפרנס (פרידמן, 2007).

בסדרה "דברים מוזרים", חבורת הנערים והנערות פועלת יחד בכדי להגיע לפתרון ולהציל את תושבי העיירה מפני העולם האפל, אך עם זאת ניתן לראות כמה ניואנסים קטנים במהלך הסדרה בהם יש אפליה מגדרית, בנרמז או בגלוי, הן בדמויות הראשיות, והן באלו המשניות.

במשך העונה הראשונה של הסדרה, ילד בשם וויל השייך לחבורה נעלם באורח מסתורי, ואמו החד-הורית, שהתגרשה לפני כמה שנים מגבר מתעלל ומגדלת את שני בניה לבד, מנסה למצוא אותו בעזרת רמזים שונים. במשך העונה הראשונה, האב צץ מדי פעם כמישהו שניתק קשר עם ילדיו, וכשבנו נעלם הוא מגלה מעט עניין, ואז שוב נעלם.

האם, ג'ויס, מחפשת את בנה לפי רמזים המגיעים מן העולם האפל, בעוד הגברים הסובבים אותה, כולל הגרוש שלה, סבורים כי היא משוגעת, מה שממחיש את הדבר שעליו מחה הגל השני של הפמיניזם: "האישה הקטנה", שדואגת לבנה, והגבר שצריך לשמור עליה, לצאת להילחם ולפרנס.

"את צריכה לשקול את האפשרות שכל זה נמצא בראש שלך" ("דברים מוזרים", עונה 1, פרק 5), (Duffer & Duffer, 2016) - כך אומר הגרוש לג'ויס, בעוד הוא זה הדואג לה, ונוסף על כך גם הופר, הבלש מטעם המשטרה של העיירה, יוצא להילחם בעולם האפל, ומשאיר את ג'ויס בבית, כאשר מדי פעם יש סצנות בהן היא מנקה, מבשלת ודואגת לבניה.

אדריאן ריץ', אחת מן הסופרות והמשוררות הפמיניסטיות שפעלו בתקופה זו והשתייכה לפמיניזם התרבותי, סבורה כי את החוויות האימהות קשורה לפמיניזם, למעמד חברתי, לחוק, למדיניות חברתית, למיניות ועוד,